

11. НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Г.С. Пенчук, к.е.н.

Національний університет харчових технологій

Одним з ключових завдань у сфері економічної безпеки держави на теперішній час є вирішення комплексу проблем, від яких залежить продовольча безпека країни, недопущення експансії неякісних імпортованих харчових продуктів та продовольчої сировини, які може випускати в необхідних обсягах і належної якості національним агропромисловим комплексом. Але незважаючи на це поняття продовольчої безпеки не є простим та уніфікованим. Дослідження стану продовольчої безпеки дозволить попередити можливі ризики, що виникають при недостатньому забезпеченні населення країни продовольчими продуктами та визначити ступінь продовольчої безпеки в той чи інший період часу.

Згідно визначення продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO): «Продовольча безпека – це стан, що характеризується постійним фізичним, соціальним та економічним доступом усіх людей до достатнього за обсягом, поживністю та безпечністю продовольства, яке необхідне для здорового та активного життя» [6].

Згідно Закону України «Про продовольчу безпеку України» визначення продовольчої безпеки дещо інше: «Продовольча безпека – це захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої держава гарантує фізичну і економічну доступність та якість життєво важливих продуктів харчування населенню згідно з науково обґрунтованими наборами продуктів харчування, підтримує стабільність продовольчого забезпечення населення та забезпечує продовольчу незалежність» [2].

Згідно із визначенням Федерації американських товариств з експериментальної біології, продовольча безпека являє собою доступ усіх людей у будь-який час до достатньої кількості їжі для активного, здорового способу життя і включає в себе як мінімум: а) доступність повноцінних і безпечних продуктів харчування; б) забезпечення можливості придбати їжу, не вдаючись до надзвичайної продовольчої допомоги [5].

Комітет з всесвітньої продовольчої безпеки FAO визначає, що всі люди в будь-який час мають фізичний і економічний доступ до основної їжі, якої вони потребують, а Всесвітній банк визначає продовольчу безпеку, як доступ усіх людей в усі часи до достатньої кількості їжі для активного та здорового життя [6]. Громадська організація з питань здоров'я «Онтаріо» характеризує продовольчу безпеку, як забезпечення безпечного доступу до достатньої кількості безпечної, поживної (відповідно до культури) їжі для всіх, виробленої в екологічно чистих умовах та за умов забезпечення людської гідності [4].

Громадська організація з питань здоров'я Британської Колумбії визначає, що продовольча безпека існує, коли всі громадяни мають право отримати безпечний, особисто прийнятний, поживний склад продуктів харчування за рахунок створення стійкої продовольчої системи, яка максимізує здоровий спосіб життя та рівний доступ для всіх до продуктів харчування [4].

Агентство США з міжнародного розвитку визначає стан продовольчої безпеки, коли всі люди в будь-який час мають доступ до достатньої кількості продовольства для задоволення своїх потреб для продуктивного та здорового життя.

Отже ми можемо побачити, що поняття продовольчої безпеки різняться залежно від внутрішньої політики в країні та соціально-економічних засад, що зумовлюють рівень життя людей.

Рівень продовольчої безпеки є пріоритетною складовою системи виміру найважливіших параметрів економіки держави, які відображають її стан і є складовими національної і регіональних програм соціально-економічного розвитку. Для цього використовуються індикатори рівня продовольчої безпеки [3].

Індикатори – це орієнтири розвитку, що визначають межу негативних процесів, подаючи сигнали учасникам ринку про можливі несприятливі сфери, зниження глобального рівня національної безпеки [1]. Вони дають змогу кількісно оцінити та сигналізувати про майбутню небезпеку, здійснити комплекс програмно-цільових заходів щодо стабілізації ситуації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження методики розрахунку рівня економічної безпеки України» №60 від 02.03.2007 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1022.4251.0>.

2. Проект Закону України «Про продовольчу безпеку України» від 28.04.2011 № 8370-1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF6GI01A.html.

3. Саблук П.Т. Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України в XXI столітті / П.Т. Саблук. – К., 2001. – 94 с.

4. Badiane O. National Food Security and Regional Integration in West Africa / Badiane O. – [s. 1.] : Wissenschaftsverlag Vauk, Kiel. 1988.

5. Daniel J. Raiten Center for Food Safety and Applied Nutrition (U.S.) / Daniel J. // Federation of American Societies for Experimental Biology. – [s. 1.] : Life Sciences Research Office, 1990 – 99 p.

6. Rome Declaration on World Food Security [Electronic resource] : World Food Summit. – [s. 1.]. – Mode of access: <http://www.fao.org/docrep/003/w3613e/w3613e00.htm>. – Titla from display.